Euzkadi

EŔIJETATIK

LASARTE

Asteartean 50'g. urtean il zan Yurrita'tar Joseba jauna Goyan bego.

Asteazkenean goizeko amarretan egin zan illetara bildutako jendeak gure txadon nagusia zearo bete zuan. Emen oraindaño egin diran illetetan ez da orrelako gizozterik ezagutu.

Asteartean txadon nagusian Yurrita jaunaren gogo alde egindako agurtza edo errosariora ere oste aundia bildu zan.

Bere alargun Barrenetxea'tar Xixili andrea, ama Lizaso'tar Jone Pantzeke andrea seme, anai-arreba ta gañontzeko sendikoai azaltzen diet nere tamal agurra.

ERKALDERRIA

Asteazkenean erkalderri edo "errepublika" berriya ospatu bear zala-ta Lasarte ta Oria'ko ola ta beste lantegiak jai egin zuten.

"Viva la Republica" ta "Gora Euzkadi" ojuak beste jai-ezagungarririk etzan izan.

JAYOTZAK

Jose Andres izenakin astelenean ugutzatu zan Barrenetxea' tar Jose Andres jauna ta Odriozola'tar Juana andrearen semea.

Polo'tar Juan jaunaren emazte dan Ituria'tar Justa andreak aur bat izan du.

Preciado'tar Juan jaunaren emazteak ere seme bat izan du.

Zorionak guzioi.

GORA BERAK

Epaillean aur ugutzatu ziran gure txadon nagusian. Otsailla ta Epailla illetan eriotzik ez da izan Lasarte ta Oria'n.

A-Bi.

MANARI

Egunokaz, abertzaliontzak barri pozen ikurrin ederra gora igo da; zerurantz garrijak ugari dira. Geure aberri maitiajaso da. Ta... askatasunaren aize garbi onuratsuak igituta (obeto esateko, geure asabaen beso indartsuak batera ta bestera eraginda) euzkotar guztijoen bijotzak ikurripian batuaz. ¡Gora Euzkadi! sutsu ta adoretsu dear egiten igitu dituz atx-mendijetan antziñeko asabaen irrin-Ta gaurko euzkotar santzo orreik, geure tzi indartsuaren anotsa egiten diardue...

"Jaungoikua ta Lagi-Zarra"-ren maitasun beroak bijotzetan ganez egin dau. Euzko gogoa jagi, berbiztu egin da... Ta aberrijaren gudari bulartsuak ziranen gogoak, geure artian, euzko-odol guztija maitasunaren lokarri deunaz batuaz, Jel ikurriñaren babespian sendi bat eginaz, geure errijan askatasunaren argi dizdiratsua lortu eragiten diardue...

¡Gora Euzkadi!

GERNIKA'RA

Barikuan, Gernika'n egin zan Euzkadi aldezko batzarrera, erri onetatik zortzi gizan juan ziran. Sei ziñegotzi edo kontzejal eta Untzalu'tar Todor eta Amantegi'tar Lon. Aberrijaren onerako zala ta, pozik gertau zirian danak. Ederto!

JUAN-ETORRI

Egueñian egon ziran emen "Orixe" idazle ospetsua, Leizaola'tar Karmel eta Landeta, abertzale zintsuak.

—Eibar'tik etorri ziran Sarobe'tar Pausta, Zabarte'tar Telespor eta Kapanaga'tar Baleren.

—Santurtze'ra juan zan Kapanaga'tar Patxi.

—Galdakano'tik etorri zan Bustintza'tar Gixane neskatilla.

BIZKORRENTZAT...

Udabarriko jaki gozua dan zira edo setak asi dira urtetan. Askotzarik ez ei-dago; urri-ugaritasuna, eguraldijaren goraberan geiyenez izaten dalako. Baña mendijetan bizkor dabiltzan artzañok eurentzako laiñ egiten dabe. Batian-bestian, arrautzopil ederrak ezpanak miazketan gozo-gozo jaten dira. Gu, alako bizkorrak be ezkaranok, antziñeko gizon gosekillak lez "buruzko merijendak" eginda aurrera egin biarko dogu.

GEITUAZ

Erri-onetako idazkitxuak geituaz juango dira. Lau neskatillatxuk ba, izparringi maite onetara erri-izpartxuakaz egiñiko idazkitxo laburrak bialtzeko asmua artu dabe. Nozipein idatziko ei-dabe, ta uste dabe orri oren arduradunak ondo artuko dituzala. Ona emen, gaztetxo onen ixenak. Untzalu'tar Errosale ta Bitoretsu (euzkel ixendunak) Bizkarra'tar Irenetxu ta Azkorbebeitia'tar Gergore. Ederto, aizkidetxuak! Olan, euzkeraz idazten oitu egingo zarie; ta euzkeltzaletasunian aurrera zintzo jarraituaz, zeuen laguntxuen eredu izan.

MAÑARIKO.

BARCELONA'TIK

AUTESKUNDIAK

Emengo auteskundiak gustiz apalak ixan dira, ba nik uste neban matantza aundi batzuk edo ikusiko nebazala, baña gustija bestera ixan da; auteskunde eguna zanik be ezekijan. Emen egin diran lez egin ezkero gure errijan auteskundiak, katurik be agertuko elitxake españa-zalerik.

Auteskunde izparrak gabeko zortziretan jakin ziran eta gurendarik aundijena Maciá'tarrena ixan da; Kanbo'k be bere zatija atara dau, baña txikija eta txikiiretik gora igon eta gero diplomacia ta jago atara ba-leu obeto, zintzoen bizkaastrumanaciakaz agertzen diran jakitun ustelak osari obarik biar be eztabe. Ze arraño egingo dogu jakitun en iñusentekerijakaz, zintzotasunik ezpa-dogu geure elburuba maitetuteko? ¿Eta zintzotasun barik nun dagoz maitasuna ta adoria?... Jakitunen barritxukerijetan? Gorde dagijezala kolkuan euren jakituri gustija ta guri utzi dagiskubela Euzkadi geure aberri bakarra aldeztu, azkatu ta gaizkatuten Jaun-Goiko bidetik, eta onetan iñoz baño lan geyago egin biar dogu Jeltzaliok, eta bildur barik agortu gustijen aurrian esanaz: gure amaya au ezta, au jayotzen da. Oraintxe ikusiko doguz "Libertadea", "Demokracia" ta barritxukerijak zelako margua daukoen.

* * *

Gaur etxetik urten ordukoxe talde ba tegaz topo egin dot eta euren ondoren juan naz eta atadi baten aurrera eldu diranian alkarri zerbait esan dautse eta esanaz batian atadi orretan sartu dira. Zetara sartu diran igarri izinda odorkor, nagola ara or nun datorren leyotik bera zerbait, gero beste bat eta olantxe gustijak, "zerbait" orreik beia jo arte ezagutu iztoguz, baña beia jo dabienian begiratu dautsogu eta ora or España'ko orrege "dontsua" ren irudija, Primo-Ribera'ren argazkija ta abar; gorotxuago eurokaz pillo bat eginda ta su emon dautsoe izparringi batzukaz eta beste izparringi askoren artian EUZKADI ta "Bizkaitarra" be tartian ziran. ¡Nok usteko eban orain dala sei urte euzkel-ikurra paparrian nerabilelako beste barik, Markiña'ko espetxera eruan nindubenian txapel okerrak, Barcelona'n EUZKADI ta "Bizkaitarra" emongo nebazala orrege ta abarren argazkijak erreteko?; baña eun urte eztira biar eun gauza ikusteko, eta orduban esan neban Josu-Kisto'ren esakun au barriro diñot: laizter elduko da aldija goralduak beratu ta beraldu ak goratuten ikusiko dana.

Trastiok su artu dabenian txalorik asko ixan da, baña taldiak egoteko astirik ez-eukan ramblas deritari egurastokijan bera egin dabe; nik be gutxijago ez ixatiarren eurei jarraitu dautset eta sartu dira barriro be atadi baten eta bertan urten dan zaparradea andijan ixan da; guda mutillak bizkor, berialaxe eldu dira ta atadija zainduten jarri dira. Nik jakin nai ixan dot gustija, euzkel-irakurlie be atsegin ixango yakoezala emongo izparraketa.

Alako baten urreratu nayako ba, ta itandu dautsot zer jazoten dan, eta esan daust batzokija "Sindicatos Libres"tarrena dala ta barruan bonbak, errebolberak eta abar idoro dabiezala. Ispaz ori jakin daubanian gixoztiak gustiz sutu da ta birriña baño be seiago egin dauz ateburuko idazkun eta bertako traste gustijak.

Gixoste andija dabil "¡Viva la república!" didarrez, baña nik orreik poztuten enabe bape; beste batzuk barriz "¡Viva Catalunya!, ¡visca Maciá!" deituten dabe. Atzo goxian "Gracia" egurastokijan beraintz nentorrela talde bat idoro neban didarrez; talde orren buru bost neskatillak egiten eben eta lau etozan Kataluña'ko ikurriñari oratuta eta boskarrenak Maciá "aitona"-ren argaztija ekarran. Nire aurrera eldu ziranian, eldu aurretik lez "¡visca Catalunya! ¡visca Maciá!" deituten eben, eta ni be gutxijago ez ixatiarren ¡visca! erantzun neutsen eta gero euren aurrekaldian apara ta didar auxe egin neban: ¡viva la libertad de los pueblos oprimidos!; eta gustijak ¡vivaaa! erantzun eusten, eta euren artera sartuta auxe abestu eragin neutsen: libertad, libertad, libertad pides Roma; libertad no se pide, se toma.

Eurekaz eruan nai niduben txaiderik-etxaide, baña ezin, eta agurkeran ¡Gora Euzkadi! deitu neban eta gustijak aaba zabalik gelditu yatazan.

JAI

Gaurko eguna jai eginda: tximist-burdijak geldituta, txaide-belbilak edo taxisak, idurigikor-aretuak, edo ziniak, deudak eta abar; txaidieta piperpote gustijak kenduta, ikastoletakuak be bai; leyo ta txeigorik geyenak eta etxerik ederrenak Kataluña'ko ikurrinaz apainduta; txadon gustijak zabalik bildur andi barik, sartu-urtena edorto eginaz ezetariko eragozpen barik, itz bapez entzun eztit, ez ikusi eztot txarto egiten, gustijak pozik. Ondarrua'ko abertzaliak iñoz egon gara dan auteskunde estuak irabazi ondorean. Emen orain arte jazo dana orixe ixan da, eta dan jarraitzen ba-dan, oker esateko bildur barik esan nengike, errepublika au Jaun-Goikua'ren bendiziñuaz edo etorri dala.

TXORI-ERREKA.

Euzkal Orri onen irakurleak, ain maite daben izkuntzaren aldez egiñiko agurtzat artuko dabe euzkerazko iragarkiak ipintea. Salerosleak ulertu beie ondo.

ZEANURI

UDAL-BARRIA

Ara emen ixentau dana abertzale'en gurenda ondoren.

Goikoetxea'tar Eleuteri, endore. Alkate.
Manterola'tar Silipa, bigarren alkate.
Bernaola'tar Soter, irugarren alkate.
Apoita'tar Prudentzi, sinciku.
Zuluaga'tar Lon, ziñegotzia.
Ozerinjauregi'tar Pantzezka, ziñegotzia.
Uriarte'tar Peli, ziñegotzia.
Gortazar'tar Bingen, ziñegotzia.
Lejarza'tar Prudentzi, ziñegotzia.
Zuluaga'tar Andoni, ziñegotzia.
Zorionak. Aberri-onen onerako Jauna'ren laguntasunagaz batera.

Euzkaldun Salerosleai

Idazle gorengo askori zor, euzkel atal onek lortu daben edertasunak iraun dagian EUZKADI onek euzkerazko iragarki edo anuncioak emetik aurrera agertuko dauz. Bazotxak gura daben zatian edo tamañuan eta guradaben eran agertuko dira, baita bakotxak gura daben egunean bere.

Onexek izango dira saneurri edo presiuak:

Illean iragarki bat, lerroko edo lineako, 0,75 laurleko.
Astean iragarki bat, lerroko, 0,50.
Astean iru iragarki, lerroko, 0,40.
Egu: oro iragarki bat, lerroko, 0,30.

Guztiak oartuten dagoz iragkerra izan daiten. Orrela luzaroagoan txindi emon bearra bere txiarkia izan daitela lerro gitxikoa, iruan dagile iragarkiak.

Iragarkiak eztazu zabaldu bearra lerro askotan eukiten, sarri agertzean baño.

Benetan aldakuntza andia izan da eguno-kaz. Erregea'yoan yakula da Errepublikea daukagula. Auxe da egunotan entzuten dana Baita egun batetik bestera abertzalien ikurriña udal-danetan ¡Nok usteko eban au! Baña orain dator batazune egun bear litzaken aldia euzkeldun danak abertzalea aikaz batera to-ki guztietan; beste indarrek eztago; beste biderik bez.

BASERRITAR BAT.

AZKOITI

"GARBIÑE"

Igandian antzeztu zuten "Olipian", Batzokiko neskatxa liraiñ eta mutil aldra zintzoak iragarri zan bezela lagun maitia degun Alberdi'tar Joseba Mireni lagunkeko bere gaixo aldi-ontan. Bertara bildu zan notintza izugarria ¡asko ziran lagunak, baita Azpeitiko abertzale zintzo aldra ederra ere bertan agurtu genduan. Pozik geunden guztiok zai, ikusteko Jai ori, eta alafen 8'an asiera eman zieten, bai une zoragarriak izandu zirala, makiña bati biotzaren dardaraz begietatik malkoak ugari botatzen ikusten ziran, bai txalotzeko gogua ere iritxi zuten gure antzertari Jatorrak, pozgarri da eta maitegarria ere onelako neskatxa lirain polit euzkotarrak dirala ikustiaz, berekin mutil gaste pizkor bulartsuak ditutezla, oso ederki egon ziran gustiak, ezin geiago eskatu berak egintzuten biarra-tik, amaira Bakoitzian txalotza izugarriak entzuten zituzten, artu zazute nere biotzeko txalorik sutsuena neskatxa eta mutil aldra Jator Arrizabalaga'tar Ezkarne, Zabalatar Agurtzane, Goenaga'tar Karmel, Alberdi'tar Miren, Arroita-Jauregi Danel, Ulazia'tar Joseba, Koldobika, Arzeluz'tar Jon Joseba, Romarate'tar Erroman, Plazaola'tar Jon, Alberdi'tar Gillerma eta gañuntzeko gustiok, baita artu zazute abeslari bikain Goenaga'tar Karmel eta Cuende'tar Eusebi zuen abots zoli ederrekin eman ziguzuten une ederragatik lagunduaz burnaritzakin Karetze'tar Jon Argiak, Jarraitu orrela aurrera abertzale zintzo zintzoak, inguan danik Antzerlari aldra ederren bat izango zerate noski, berriz ikusteko "Garbiñe" egarri bizia dago, zuek egarri ori azatzeko gertu izango zeratela ez bairik ez derizkiot, ¿Ez da orrela? erantzuna...

Eskerak ematen dizkitzutet gure lagun Maite Alberdi'tar Joseba Miren izenean, Antzerlari eta gañuntzeko laguntza egin, eta eman duten gustieri eta Jai eder ori antolatu dutenei.

¡GORA EUZKADI AZKATUTA!

Azteazken eguardian usterik gutxiena gendun garaian Batzokiko leioan ¡zer ikusten degu! Gure ikurriña, zazpi urte igaro ondoren, siñistu ezinda malkoak begietara zitzaizkigun, euzko ikurrin ederrari begira, ¿zer ote diote gure arerio zitalak? bi ikurrin zutan kiskali zizkiguten Españar Agintari txotxolo ariñak aginduz diote, lagundu ziotenak emen dauzkagu, maketo zale gorenengoak, orra or oraiñ irugarrena gizonak, ondo begira, begiko zakarrak garbituta nola agertzen zaigun, Españar txarrak kendutako gure eskubideak atzera biurtu daitzan zabalduta, ongi etorri bedi.

POZGARIKO EGUNA

Oztegun goizian igotzen digu gure ikurriñak Udal-etxeko leiora, andik adierazten digula auxen da nere lekua, emendik zaiñdu biar det gure aberri Euzkadi maitia, euzkaldun guztiok nere azpian Jartzen zeratela: zoragarrizko luntzia—gomuta garria izango deguna, Batzokiko leiotik kalera itzaldia ¿nork? gure lagun maite Linazasoro'tar Karla "Altzeta" Jaun sutsuak. aurrez itzaldi zamur bat egin zigun Batzokiko Lendakari Arroita-Jauregi'tar Danel eta ondoren berak, baña nolako itzaldia, Jatorra benetan, erakutsi zion erri-ari zeiñ biarrekoa zaigun Euzkaldun danok bat egitia geuria degun azkatasuna iristeko, Españar usteria birrinduta, txalo ikaragarriak entzun zituan asko aldiz, bertan zegon erri guztia txoraturik entzuten, ondoren kale jira egintzan ikurrinagaz notintza aundia bere ondoren segituaz, amaitzeko emparantzan abeztu zan zinez "Gernikako" ederki, gastiak abertzaletu lenbailen.

Eriotza-jaunak bereganatu digu ikurtun deunak artu ondoren gure lagun abertzale Aranbarri' tar Perderika-ren, laguntzen diogu atsekabian bere senar Balendin eta seme alabari (G. B.) irakurlia otoi bat bere gogo alde.

EGI-ALDE.

DONOSTIA

AUTESKUNDE ONDOREAN

Igandeko gurendaz alai dabiltza ezkertar arrotz, ta euskotar arrotz zaleak ere.

Ogeita bost ziñegotzi atera dituzte. Aben artean, asko dira beren zañetan "Don Quijote" ren odola damatenak. ¡esku onetan jarri da gure euskotasuna! Lotsagarria da, gure eskubidetzar, beren euskotartasunaz artu, ta eusko semeak gure aberriko arazoak ez diran saltza abetan nasi ta ibiltzea.

Tamalgarria bai, baña zoritxarez egia.

Igandeko gertaera ontatik, ikasgai aundiak, euskotarrak nor ba geran ikasi genezaizkike. Batez ere abertzale ez diran euskeltzaleak, Gaztedia, sortu biar degu, eusko gaztedi abertzalea, ez ezpatadantza, autzerkia, ta olertzero talvea sortu ta geigo ez, bere Aberriairi eze maitasunik agertzen ez dien Gaztedia ez.

Eusko txistu ta dantzak ...urakorrak dira, oso biarekuak, bañan ...aikuak ez dira, Aberriko sua biardegu. Gaztedia euskozaletu ta ez Abertzaletzia, Kirtenkeri aundi aundia da, ta ontan biar biareko lana egin biarian gera. Biotza, gogoa, odola, ez aberri maitasun aberriko askatasun ta aurriko izate alde ez izatea? zer itxaropena izan lexake Euskadi'k txistua jatzen, abestiak abesten, edo kabriolak egiten geratzen bada gaztien almen guzia?

Egun gorriak ikusi biarian gera. Euskadi, bere seme guzien biarrian dago, gaztediaren biarian batez ere, ta gaztedi oni, eusko ta euskaltzale gaztedi oni, bere Ama Euzkadi dala, bere Aberri bakarra ezagutu azi, bere ikurriña, Sabin (G. B.) ek zabaldutako gurutze duna dala, ta rrian dala erakusten ez badiogu, alperik bere alde kemen ta gogo guziak jarri bia izango dira txistu ta dantza ta abar erakusten galdutako, lan, ta astia, txistulari jator ta dantzari bikaña dan gaztedia izango degu, baño bai Aberriko askatasuna galduko duen gaztedia ere. Aberria gaikatzeko, lan ta oldozpen sakon ta sutsuaguak biardira ta, len esandokuak utzi gabe.

¡Euskaltzale gaztediaren zuzendari zeraten jaun jakintzuak! Aurrera beti, euskeltzaletasunetik abertzaletasunera; ez euskaltzaletasunean bakarrik zuen Gaztedia utzi, aberrirantz aurrera beti, Euskadiruntz gogor beti, "Labor vasquista" ona da, baña gaur "Labor nacionalista" da biar deguna, batzokitan, izparringietan, ta alde guzietan.

Ez gaitezen erdizka ibilli, guazen oso osorik Aberriari geran guzie eskeintzera.

Ez gaitezen txapel bat izan, ta bi buru eztali naiean ibilli, bat guria, ondo eztali dezagun, eusko semien maitasun guzien biarrian, gure Ama Euskadi dago ta.

Aldi berria: Egun abetan izan diran aldaketak, arnetsak zirala iduritu arren, egi egiak ziran aldi pozgarriak ere izan ditu.

Errepuika ez, baña Euzkadi'ko askatasuna iritxi genduela uste izan degun aldia izan degu.

Errepublika jarri zan gau artan, lotan zeuden abertzaleak jeikirazi, ta alde batera ta bestera billa ibilita, E-Etxea aretoa, abertzalez beteran. Gazte ta zarren aberriko maitasunaren indarrairi jarraituaz, Gure ikurriña aurrian artu ta ¡Gora Euzkadi deadarrez kalera irten giñan.

Lenengo geratu aldia, errepublikanoen batzoki aurrean. Luziak buru utsik, goizeko ipar zorrotzari jaramu egin yabe, "Eusko Abendarena" abestu zan, biotz biotxer begietatik malkoak ixurtze-arte.

Andik "El Pueblo Vasco"-ra. Pikabea jaunak, bere etxeko leistik ¡Gora Euzkadi beti betikoa! diadarren artu gindun. Abestu, ta gure diadarrez aurrera. "La Voz" aurrean, "Itxarkundia" abestu zan, izanik bertan zaudenagandik oso txalotuak.

Andik "Gobierno civil" era. Emen "Acción Nacionalista". Kuak, eta guk, egindako eskari idazkia utzia bitartian, ta "Itxarkundia", ta "Euzko Abendarena Abestu" ondoren, beti diadorren. Udaletxe aurrera. Andria Kalez Kae, Donosti zarreko, Kalietan Itxarkundea abestiak, lo zendenak esnatuaz. Efl Etxea berriz ere. Aldi oberik eundo ez. Urrengo goizean gure ikurrin zabala, Udalan beioan jartzea zala ta, ango txalo ta deadarrez, errepublikano españotaren asmoak apurten genduzen.

ATARRENE.

CEMENTO PORTLAND
"ZIURRENA, S. A."
(EL MAS SEGURO)
Propiedad de la Sda. marca Cangrejo
FUEROS, 2. TELEFONO, 12.258

Esa sensación de HINCHAZÓN DESPUÉS DE LAS COMIDAS es consecuencia de la INDIGESTIÓN

Los disturbios estomacales no siempre se manifiestan por los dolores intensos y se inician frecuentemente por somnolencia, sensaciones de pesadez e hinchazones después de las comidas. Aunque tales disturbios sean unas veces graves y otras aparentemente anodinos, reconocen casi siempre por causa la hiperclorhidria, la cual altera las digestiones y motiva fermentaciones secundarias en los alimentos, al mismo tiempo que provoca gases, dilataciones estomacales, nauseas y hasta posibles palpitaciones Tales molestias asi como las acideces de consecuencias funestas se combaten eficazmente con el uso de la Magnesia Bisurada la cual al mismo tiempo protege a los delicados e irritados epitelios estomacales. Es completamente inútil continuar soportando por más tiempo tales hinchazones y sensaciones desagradables, ya que se consigue un alivio inmediato tomando la Magnesia Bisurada después de las comidas. Este insuperable neutralizador se vende en todas las farmacias.

LA MAGNESIA BISURADA
es el remedio soberano contra
LA DISPEPSIA, GASTRITIS, FLATULENCIA, GASES, ACIDECES E INDIGESTIONES

EGUNEKUA

EUZKADI'TIK

EUZKEL IXENAK

Bustiria'n Uriagareka'tar Andoniren emaztiak euki daben semetxubari Ander euzkel ixena ipiñi dautsoe. Aitama bitxijak ixan dira Retolaza'tar Jon eta Kaskanteneko Barbara.

Erri onetan Sabin ixenagaz ugutzau ixan dabe Beitia'tar Toma eta Lizartua'tar Josebe ren semia. Aitama bitxijak ixan dira Beitia'tar Joseba Mikel eta Beitia'tar Argi. Zorijonak gurasoai.

"LA NACION VASCA"

Orain urte asko dira Arantzadi'tar Engartzi jaunak ixen onegaz liburu eder bat argitaldu ebala. Laster ijeki guztijak amaitu ziran eta gaste diranak ezin irakurri agertu da len baño orrijalde geyago daixan dabe. Egunean baña polito osaturik bezala. Liburu au oso sakona da beretzaz emen jarduteko, naikua bedi agertu dala atzadutia. Aberrija gijarrez ezagutu gura dabenak, eztauko idazti au irakurtia baño, gogo bete aurkituko dau bertan, Euzkadi zer dan eta zer ixan biar dan jakiteko.

"UMIEN LAGUNA"

"Argi done laburra" bizkayeraz argitaldu dabe Jaungoiko Zale ko bazkunekuak. Liburutxu ori gipuzkoeraz agertu zan lenengoz Donostiako "Argia" ren arduraz ta ordañez-diño itzaurrean. "Jaungoiko Zale" ren artezkariak Bizkaiko umien artian be onakoxe liburutxu baten bearra dagoala bat eta besteai entzunda, bizkayeratuteko ardurea emon eustan.

Idaztitxu au ederra ta txukuna da umien goguak, Jaungoikuagana eruateko. Euzkera errezean eta irakurgai diran muinez josita, pozik esku artian erabilliko guan biarren diran gauzak dakarzala, badabe ume guztijak. Iru atal daukoz lenegoz jaunartu eta jaupa entzuteko diranakaz. Bigarren atalean Erazpenak edo deboziñuak, kistar artian ba oso ezagunak dira olako erazpenak, eta zeruko bidian arin juan gaitezan erreztasun andi andija damoskube. Azkenean abestijak mezarako, igandeatarako eta illerik entzutetsubetan egiten diran eleizkizunetarako.

Olako liburutxuba ume danak esku artian euki biar dabe ta erregalu onena ixango da gastetxubentzako, oitu daitezan euren erazpenak ondo egiten.

GERNIKA'N JAZUA

Gernika'zer jazo zan jakitia guztijai ondo etorriko yake, guzurra parra parra izparringi batzuk erabilli daben ezkero. Jeltzale alderdijaren asmua zala zabaldu dabe, Euzko Errepublikea edo Erkaldia ixantautzeko, baña alderdi batena barik euzko udalen asmua ixan zan. Geure artian dagozan saltzaliak Madrid era ots eta didar egin eben Gernika'n Euzko Erkaldia eratuteko asmoz yente asko ara elduko zala, eta olakorik jasan barik gudarijak bialdutia ona ixango zala. Gobernubak txaida guztijak eta bitxabalak gudariz eta txapel okerrez josi ebazan. Zelako gurenda lortu eben geure arerijo orreik, Aberrijaren aurka eta galkuntzerako egin arren. Egun oneitako edestija idazten danean, ez oraingo yoranez diran saltzaliak eta kanpokuai nortzuk lagundu dautsoen aberrijaren aurka. Eztago emen didar eta purrustadak egiterik, gaur estidu daitikez gauza asko baña biarkuak argi agertuko dauz.

Udalak asmauta juan ziran ba eun eta ogei udal Gernikara eta euzko aberi onen eskabidiak egiteko erabaki oneik eruan abezan ontzat artzeko ustez:

Amabijan errijak olan gura ixan eta agertu dan Errepublikea ontzat artu. Españia'ko errepublikeagaz bat egin eta baña geure lagijakaz Euzko Erkaidea eratu.

Bizkaiko ordezkuak eroyen agirija ontzat artu. Guztijen ixenean ordezkuak ixentau udalen ordez biar diranak egiteko elburu ori lortzeko. Alcala Zamora ri agur bat bialdu eta Macia jaunari bere bardin. Onexek ziran an artuko ziraun erabakijak. Ganera agiri eder bat eruan eben, iñungu alderdi usai barik. Geure Erkaldia ixentau gura eben, Españiako orregaz bat eginik, baña eskubide andijakaz. Udalik geyenak Gernikara zuzendu zirana, baña tamalez an ezin egin ixan eben zertxu bere, gudarijak bide ziralako. Gobernadore jaunagana eldu ziran guztijak gero euren asarria erakusteko, iñoiz egin eztan gauzia egin dabelako.

Bide bakarra daukie orain udalak. Lengo lekuban dagozala guztijak errijan diñuana entzunik. Guztijak ontzat artu biar dabez erabaki oneik ea udaletxetan sortu dan agiri au eurentzat jaso.

Udaletan erabakija artu ordukoxe bialdu biar dabe Madrid'era eta Bizkako gobernadore jaunagana, baita Getxo, Mundaka, Elorrio eta Bermeo'ko udaletara bere. Bat bere ezdaitele a tixan, Euzkadi guztiko udalak gogor egiten badabe, laster lortuko dogu ba gura doguna.

Lotzagarri ixan dan anayak anaya saltzia ta orixe gertau da geure artian. Saldu gaitubez eurak gero berberori egiteko ustez, baña alderdijak 'eztira gauz orreik egiteko, udalak baño, beti ixan diralako Euzkadi'n nagusi udalak. Oneri yagoke eskubide guztijai. Gernika'ko Zugaitzaren espira gudarijak juateko bide ixan diranak, betiko dongetsijak bediz eta Jaungoikuararen eta Aberrijaren aurrian eskatuko al dautse oben orren erantzuna. Errijak igarri dau nundik etorri dan azkon ori, eden josita, baña ixilik egon biar da aldijari ezyagoko itzik egitia ta.

"BIZKAITARRA"

Aste onetako gora berak abertzaleai eragin dautse ta ezin atondu ixan dabe "Bizkaitarra". Oonela jakingo dabe guztijak zegaitik eztan agertu.

ABERTZALEAI

Euzko Abertzale Jeltzaliako buru diranak zuur dagoz egun oneitako gertaerak zirkin andija dagijelako toki askotan. Biarrekua da guztijak bijotza ta gogua gorantza jasotia, iñoren bildurrik eztaukoguako. Beti geure egin biarrak beteko doguz, iñoren aspijan ibilli barik. Gorai garbija daukogu besteai ipurija garbitzenasketsi itz au-ibilteko. Aberrijau ezta munduko gauzakaitik iñoren menpian jarriko, geure rruz.

Atzo ederto iñuan jaun jaun' batek, oraingo Ligeruak abertzale batzuk dirala. Ederto esana.

BILBAO'KO UDALETXIAN

Atzo goxian batu ziran lenengoz Bilbao ziñegotzijak, endoria eta beste kargubak ixentautzeko. Abando jaunak, jeltzaliak itz egin eben aurretik eta itaundu eban ze eratara egingo ziran autubak. Gue ezkatorz-iñuan-aulkijak eta zigorrak eskatutera, bakoitzari biar dana emon dagijoen baña. Anaitasuna, bardintasuna eta beste kopla asko erabilli labezan ezkero erkaldarrak, orain ikusiko dogu zelan gordetan dabezan. Eztago zeruban iñor Erkaldeko Dictadura aspijan gagozala eztagijenak. Erkoreka jauna endoretza ixentatzia ontzat artu eben guztijak baita jeltzaliak bere, baña ez beste arazuetan, garbijan euten autrakija emon ebelako. Garbixu eta Lacort jaunak erantzun eutsoen gu bakalduntarra en eskutik gatoz ala, baña guzurra baño eztzan entzun. Bateko gu bakalduntarra en eskutik gatoz ala, besteko erkalde aurka gabiltzazala. Abando jaunak erantzun eutsoen berak ondo dakijala guzurrakuaño eztirala olakoitzak eta guk ontzat artuko dogula erkaldea geure azkatasuna lortzeko bide dan altik.

ESPAN A'TIK

ERREPULIKEA

Asi da anean, oker nire ustez. Alcala orduko, edozein erlipiñorentzat atea zabal Zamorak esan eban aginte-mailara igon itziko ebala. Ta yaun ori katolikua ei zan.

Geroztik De los Rios yaunak itzegin deusku edozein erlijiñoz eta il-errjen errikotuteaz. Au ta guzti bere, Aita santuagazko egiunea edo ituna edo "concordato" dalakoa ikutu barik geratuko ei da.

Katolikuak koko batzuk dirala uste ete dau ala? Itun edo "concordato" orren gaia mamiña, erlijiño katolikua da: aginterriak ezin autortu legike besterik, agerian beintzat. Beraz, bardin litzake esatea: "olango gizoneri, esteak atarako yakoz, baina iñok a ikutu barik."

Lenagoko egikizunik ez ete dau errepulikeak erlijiño aren aurka asi baino? Or dabiz sabelak goserik. Zetako ez asi gose ori bardintzen?. Zetako ez baketu komunistan eta lanik bakoen ezinegona?

Oso oker asi da Gobernua, oso oker. Esan gendun aurretiaz igarle izan barik. Bejiak ez itsutzea aski zan ori ikusteko.

KATALUÑARRAK

Euren guraria lortu dabe. Alperrik ibiliko dira guzurka Madril'dik, Macia au ta Macia ori. Bere etxean dago, ta Kataluñiaren burubidea berak artu dau.

Gobernuak ezin izkutatu dau bere bildurra. Zemaka egin eutsola, gezurra dala, ta abar asmetan dira, baina egia besñiaren ministru bi, Macia'gaz itzegiten. terik da. Madril'dik yoan dira Catalu-Ori lotsagarria Gobernuarentzat! Indar guztia galdu dauala esan lei, an gogor dagozala ikusirik.

Gu ostera, Madril'a bidean gara beti, txarrak ez, andik ezer atarako ez dogula yakinda.

Españi'ko Batzak lege-berritzaileetara yoango ei dara Kataluñarrak, euren legea erakusten eta Madril'egaz artu-emonak erabagiten. ¡Ez dago leku gaiztoan! "Geuk emen lege barria dogu, ta doiazala gura dabenak "esango dabe". Barriro bere Madril-darrak. Cataluñira bidea artu bearko dabe artu-emonik gura izan ezkero.

GURE PRIETO

Au emongo ta a emongo, ta... zergaituna edo "Concierto económico" ikutu barik geratuko ei da. Ori urratzea ta ezabatzea baino ez dau gura izan bear euskaldunak, gure eskubideen aurka doialako. Ori da zorioneko autonomia ta "República federal"? Ondo yaioak gagoz.

DIRUAREN BALIOA

Bitartean, diru-balioa berantza. Atzo yokera andia izan eban yaustera; gaur apur bat igon ei dau, baina ez luzaroko, arean. Dirudunak atzerrietara doiazala li-Españia ondatu ez dedin. Ak esan ostean, ziten eta arren, ez yoateko diño Prietok, asko dirudun itxartuko dira, ta al daben lez dirua aldatuko dabe atzerrietara.

Ez dakigu zer ikusteko gagozan. Erlijiñoarentzat txarto, gosearentzat txarto, gure eskubideentzako txarto.

Tercer centenario de la reconquista del monte Carmelo

(Conclusión)

En 1627, con facultad de la Sagrada Congregación de Propaganda, establecieron los Carmelitas Descalzos una misión en el Carmelo. Desde entonces éstos han sido, con varias alternativas, los poseedores del Carmelo.

Los principales promotores de la restauración y conservación del Carmelo durante este período fueron el P. Próspero, español, que obtuvo en 1631 el documento de propiedad del Carmelo del emir Tarabé. El P. Felipe de San Juan, que volvió a restaurar el monasterio, destruído por los turcos, y el Hermano Juan Bautista Casini, apóstol entusiasta y arquitecto a la vez del actual monasterio, monumento insigne de la devoción a María del mundo entero. Dióse principio a su construcción en 1827, terminándose en 1853. Es insigne este monasterio además de otros conceptos por ser el trono de la gran Milagrosa, que recibe culto ferviente de todas partes del mundo.

En este monasterio, representada la Orden por sus superiores reunidos en capítulo general, rinde hoy a Dios y a la Virgen del Carmen el tributo de gratitud y amor por los insignes beneficios de que tan abundantemente le ha colmado. Nosotros también, en unión de todos los devotos del Carmelo, entonaremos en ese día el himno de gracias a Dios y la plegaria tierna y encendida a María que lleve todo nuestro corazón hasta Ella. ¡Dios te salve, Reina y Madre del Carmelo!

B.

TARJETAS POSTALES
Panor[illegible]as, Industriales, Artisticas, para todo el país, las edita Huecograbado ARTE.
C. Echevarrieta, 5